

Lag

om ändring av lagen om strukturstöd till jordbruket

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om strukturstöd till jordbruket (1476/2007) 70 §, *ändras* 2 § 2 och 3 mom., 3—5 §, 6 § 2 mom., 7 § 4 mom., 8 § 2 mom., 9 § 1 mom., 11 § 3 mom., 13 §, 14 § 2 mom., 15 och 16 §, 18 § 1 mom., 19 §, 20 § 2—6 mom., 21 § 3 mom., 27 § 4 mom., 28 och 29 §, rubriken för 30 § och 30 § 2 mom., 35—37 §, 38 § 2 och 4 mom., 39 § 3 och 4 mom., 40—44 §, 45 § 1 och 3 mom., rubriken för 11 kap., 46, 47, 50 och 51 §, 52 § 3 och 4 mom., 54 § 2 och 3 mom., 55 § 2 och 3 mom., 56 § 1 och 2 mom. och 61 §, av dem 2 § 2 och 3 mom. sådana de lyder i lag 29/2014, 3 och 4 §, 6 § 2 mom., 7 § 4 mom., 8 § 2 mom., 9 § 1 mom., 11 § 3 mom., 14 § 2 mom., 21 § 3 mom., 29 §, rubriken för 30 § och 30 § 2 mom., 35 och 36 §, 38 § 2 och 4 mom., 40, 42 och 43 §, 45 § 3 mom., 47 § och 61 § sådana de lyder i lag 1187/2014, 13 § sådan den lyder i lag 417/2018, 18 § 1 mom. sådant det lyder i lag 252/2021, 19 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 29/2014, 598/2009 och 1507/2009, 20 § 2—4 mom. sådana de lyder i lag 1507/2009 samt 20 § 5 och 6 mom. sådana de lyder i lag 499/2011, 27 § 4 mom., 37 och 44 § och 54 § 2 och 3 mom. sådana de lyder i lag 1507/2009, 46 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1507/2009 och 1187/2014 och 50 § sådan den lyder i lagarna 1507/2009 och 1187/2014, samt *fogas* till lagen nya 14 a, 14 b, 45 a och 51 a § som följer:

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas dock inte på stöd eller ersättningar som beviljas jordbrukare för upphörande med produktionsverksamhet. Lagen tillämpas inte heller på stöd som finansieras med medel från Europeiska unionens strukturfonder eller Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden.

Bestämmelser om stöd som beviljas för förädling och marknadsföring av jordbruksprodukter samt för utvidgande av gårdsbruksenheters verksamhet till att omfatta också annat än jordbruk finns i lagen om stödjande av landsbygdens utveckling under finansieringsperioden 2023—2027 (/). På iordningställande av jordbruksprodukter för försäljning som vidtas på en gårdsbruksenhet tillämpas emellertid denna lag.

3 §

Förhållande till Europeiska unionens lagstiftning och plan

Denna lag tillämpas på beviljande, betalning, övervakning, inspektion och återkrav av stöd som Europeiska unionen delfinansierar, om inte något annat följer av Europeiska unionens lagstiftning. Denna lag kompletterar Europeiska unionens lagstiftning och, om de medel som används för att finansiera stödet ingår i en plan, villkoren i den planen.

Vid beviljande av stöd tillämpas vad som i Europeiska unionens lagstiftning föreskrivs om förutsättningar och begränsningar för beviljande av statligt stöd inom jordbrukssektorn, om inte något annat följer av Europeiska kommissionens beslut om godkännande av en plan.

Närmare bestämmelser om hur Europeiska unionens lagstiftning om statligt stöd ska tillämpas på stödsystem enligt denna lag får utfärdas genom förordning av statsrådet. Bestämmelser om införande av och varaktigheten hos stödsystemet utfärdas genom förordning av statsrådet inom de gränser som Europeiska unionens lagstiftning om strukturstöd till jordbruket som delfinansieras av Europeiska unionen eller helt finansieras med nationella medel ställer samt inom ramen för de medel som i statsbudgeten eller i dispositionsplanen för gårdsbrukets utvecklingsfond anvisats för finansieringen av stödsystemet.

4 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *jordbruk* åkerbruk, husdjurskötsel, växthusproduktion, trädgårds- och plantskoleodling, pälsdjursuppfödning, renhushållning, biodling, yrkesmässig jakt, bär- och svamplockning samt annan produktion av sådana produkter som avses i bilaga I till fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,

2) *förordningen om strategiska planer* Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2115 om fastställande av regler om stöd för de strategiska planer som medlemsstaterna ska upprätta inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken (strategiska GJP-planer) och som finansieras av Europeiska garantifonden för jordbruket (EGFJ) och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu) samt om upphävande av förordningarna (EU) nr 1305/2013 och (EU) nr 1307/2013,

3) *gårdsbrukshuset* i enlighet med artikel 3.2 i förordningen om strategiska planer samtliga enheter som används för jordbruksverksamhet och drivs av en jordbrukare och som är belägna i en och samma medlemsstat,

4) *åtgärd som stöds verksamhet* som har samband med etablering eller bedrivande av jordbruk och för vilken stöd har sökts eller beviljats,

5) *investering* uppförande, utvidgande, grundlig reparation eller förvärv av en byggnad, konstruktion eller anläggning samt annat förvärv av materiella eller immateriella anläggningstillgångar,

6) *offentligt stöd* finansiering som beviljats av Europeiska unionen, staten eller ett annat offentligt organ eller någon annan förmån med ett värde som kan bestämmas i pengar,

7) *stöd* finansiering som i statsbudgeten eller i dispositionsplanen för gårdsbrukets utvecklingsfond anvisas för förbättring av jordbruksstrukturen och som beviljas som understöd eller räntestöd för räntestödslån eller som en borgensförbindelse på statens vägnar eller en kombination av dessa,

8) *stöd i anslutning till lån* stöd som beviljas som räntestöd för räntestödslån, som borgensförbindelse på statens vägnar eller som en kombination av dessa,

9) *lagen om utvecklingsstöd* lagen stödjande av landsbygdens utveckling under finansieringsperioden 2023—2027 (I),

10) *plan* en sådan strategisk plan för den gemensamma jordbrukspolitiken enligt artikel 104 i förordningen om strategiska planer vars stödåtgärder finansieras antingen med Europeiska unionens medel och nationella medel eller helt med nationella medel eller helt med Europeiska unionens medel,

11) *den horisontella förordningen* Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2116 om finansiering, förvaltning och övervakning av den gemensamma jordbrukspolitiken och om upphävande av förordning (EU) nr 1306/2013.

5 §

Stöntagare

Stöd kan beviljas fysiska personer och privaträttsliga sammanslutningar som bedriver eller börjar bedriva jordbruk som sin näring på en gårdsbruksenhet (*lantbruksföretagare*). Dessutom kan stöd beviljas privaträttsliga sammanslutningar av vars delägare eller medlemmar över hälften är fysiska personer och vars syfte är att främja samarbetet mellan delägarna eller medlemmarna i deras produktionsverksamhet inom jordbruket (*sammanslutning av lantbruksföretagare*).

Stöd kan beviljas dikningssammanslutningar eller andra sammanslutningar av fastighetsägare och innehavare av arrenderätt som avtalat om gemensam dikning, om medlemmarna i dikningssammanslutningen, fastighetsägarna och innehavarna av arrenderätt är lantbruksföretagare enligt 1 mom. Med dikningssammanslutning avses i denna lag en sådan vattenrättslig sammanslutning för dikning som avses i vattenlagen (587/2011).

6 §

Startstöd till unga jordbrukare

Startstöd till en ung jordbrukare kan beviljas som lika stora poster eller som en procentuell andel av de godtagbara kostnaderna för stödobjektet eller som en kombination av dessa. Stödets form, nivå och maximibelopp kan bestämmas utifrån målområdet, produktionsgrenen eller stödets målgrupp med beaktande av de syften som nämns i 1 §, den marknadssituation som råder inom produktionsgrenen och de disponibla medlen för finansiering av stödet. Stödet kan beviljas som understöd, räntestöd, statsborgen eller som en kombination av dessa.

7 §

Investeringsstöd för gårdsbruk

Genom förordning av statsrådet utfärdas bestämmelser om den verksamhet som stöds med investeringsstöd, om godtagbara kostnader, om investeringsstödet nivå och maximibelopp samt om stödets form inom de gränser som anges i Europeiska unionens lagstiftning. Genom förordning av statsrådet får det också föreskrivas om grunderna för den fördelning av finansieringen som avses i 3 § 3 mom. och om fördelningen av bevilningsfullmakter eller anslag mellan olika finansieringskällor. Bestämmelser om godtagbara enhetskostnader utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

8 §

Förutsättningar som gäller stöntagaren

En förutsättning för beviljande av stöd är att sökanden har tillräcklig yrkesskicklighet för den företagsverksamhet som stöds. Detta förutsätts dock inte om det handlar om investeringar som främjar tillståndet i miljön och hållbara produktions sätt, gårdsbruksenheters energiinvesteringar eller investeringar som främjar djurs välbefinnande och biosäkerheten.

9 §

Förutsättningar som gäller gårdsbruksenhetens läge och besittningen av den

En gårdsbruksenhet som stöds ska vara belägen i Finland och, om det är fråga om planbaserat stöd, inom planens tillämpningsområde. Om sökanden är en sammanslutning ska denna ha sin hemort inom Europeiska unionen.

11 §

Affärsplan

Närmare bestämmelser om investeringar som förutsätter en affärsplan utfärdas genom förordning av statsrådet. Livsmedelsverket meddelar närmare föreskrifter om innehållet i affärsplanen och om det sätt på vilket planen ska presenteras samt om de blanketter som ska användas vid utarbetandet av planen.

13 §

Förutsättningar som gäller åtgärder som stöds

Investeringsstöd för gårdsbruk beviljas inte för åtgärder som redan inletts innan stödansökan har lämnats in. Med avvikelse från det får dock stöd beviljas för nödvändiga planeringskostnader som hänför sig till den åtgärd för vilken stöd söks och som uppkommit innan stödansökan lämnats in. Startstöd till unga jordbrukare kan beviljas om stöd har sökts inom 24 månader från det att jordbruket etablerades.

Om en åtgärd som stöds innefattar en gemensam dikningsinvestering ska investeringen medföra nytta för jordbruksmarken och för fler än en gårdsbruksenhet.

Om en åtgärd som stöds förutsätter att myndighetstillstånd utverkas måste ett sådant tillstånd uppvisas innan stöd beviljas.

Om en åtgärd som stöds innefattar en bygginvestering ska sökanden dessutom lägga fram en byggnadsplan av vilken det framgår hur funktionell, lämplig och miljöanpassad investeringen är. Om en åtgärd som stöds innefattar en gemensam dikningsinvestering ska sökanden lägga fram en i 5 kap. 15 § i vattenlagen avsedd dikningsplan om dikningsprojektet. Den åtgärd som stöds ska förordas av den statliga tillsynsmyndighet som avses i vattenlagen i ett utlåtande för vilket det förutsätts att åtgärden främjar miljöns tillstånd.

Genom förordning av statsrådet föreskrivs det närmare om situationer där en åtgärd anses vara inledd, om byggnadsplanens innehåll samt om de åtgärder som anses främja tillståndet i miljön när en gemensam dikningsinvestering ingår i den åtgärd som stöds. Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet får det föreskrivas om tekniska, ekonomiska och funktionella samt säkerhets- och miljörelaterade omständigheter som gäller en bygginvestering.

14 §

Förutsättningar som gäller stödets finansiering och belopp

Stöd kan inte beviljas till den del som andelen offentligt stöd av de godtagbara kostnaderna för den åtgärd som stöds överstiger det maximibelopp för offentligt stöd som föreskrivs i Euro-

peiska unionens lagstiftning. När det är fråga om planbaserat stöd får den offentliga finansieringens andel av stödet inte överskrida maximibeloppet av den planliga offentliga finansieringen.

14 a §

Förbud mot dubbelfinansiering

Ett i denna lag avsett stöd kan inte beviljas för en åtgärd som beviljats annan offentlig finansiering, om detta leder till sådan dubbelfinansiering som avses i artikel 36 i den horisontella förordningen.

14 b §

Begränsningar för beviljande av stöd

Ett i denna lag avsett stöd kan inte beviljas, om

1) den som ansöker om stöd under innevarande kalenderår eller de tre kalenderår som föregår ansökan i sin verksamhet upprepade gånger har visat uppenbar likgiltighet när det gäller att iaktta villkoren för stöd som tidigare beviljats enligt denna lag,

2) förutsättningarna för att bli beviljad stöd har skapats på konstlad väg, i strid med målen för denna lag och det uppenbara syftet med arrangemanget har varit att kringgå bestämmelserna om beviljande av stöd för att eftersträva orättmätig ekonomisk vinning,

3) den som ansöker om stöd under året för ansökan eller under de tre föregående kalenderåren väsentligen har försummat sina registrerings-, anmälnings- eller betalningsskyldigheter i anslutning till skatter, lagstadgade pensions-, olycksfalls- eller arbetslöshetsförsäkringsavgifter eller avgifter som Tullen tar ut eller har väsentliga betalningsstörningar, eller har skulder som är föremål för utsökning och som med avseende på sökandens betalningsförmåga är större än ringa eller skulder som har återsänts från utsökningen med ett intyg över medellöshetshinder, om inte beviljandet av stöd av särskilda skäl anses ändamålsenligt,

4) den som ansöker om stöd är föremål för ett oreglerat betalningskrav på grundval av ett tidigare beslut av Europeiska kommissionen som förklarar ett stöd olagligt och oförenligt med den inre marknaden enligt artikel 1.4 a i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget,

5) det är fråga om ett företag i svårigheter; med företag i svårigheter avses ett företag i svårigheter enligt artikel 2.18 i den förordning av kommissionen som nämns i 4 punkten.

Om den som ansöker om stöd är en juridisk person gäller begränsningarna i 1 mom. 1 och 3 punkten verkställande direktören och dennes ställföreträdare, medlemmar och suppleanter i styrelsen, medlemmar och suppleanter i förvaltningsrådet och jämförbara organ, ansvariga bolagsmän och andra som hör till den högsta ledningen. Det som föreskrivs ovan gäller också personer som direkt eller indirekt innehar minst 25 procent av aktierna i ett aktiebolag eller av den rösträtt som aktierna medför eller motsvarande ägande- eller bestämmanderätt om det är fråga om en annan sammanslutning än ett aktiebolag.

För bedömningen av begränsningarna för beviljandet av stöd kan de i 1 mom. 1 och 3 punkten avsedda omständigheterna gällande sådana registrerade företag och organisationer som avses i 3 § i företags- och organisationsdatalagen (244/2001) och som har en direkt eller indirekt koppling till den som ansöker om stöd eller de personer som avses i 2 mom. beaktas.

15 §

Val av åtgärder som stöds

Inom de gränser som nämns i 14 § 1 mom. beviljas stöd i första hand för åtgärder som avsevärt främjar syften som nämns i 1 § och, om stödet ingår i en plan, för sådana syften som anges i planen.

Om ansökan gäller investeringsstöd för gårdsbruk ska man när man väljer vilka åtgärder som ska stödjas beakta

- 1) åtgärdens inverkan på ekonomin och konkurrenskraften hos det företag som stödet gäller,
- 2) åtgärdens inverkan på den stödtagande gårdsbruksenhetens produktionsförhållanden i fråga om arbetsmiljön och djurs välbefinnande samt ett hållbart utnyttjande av naturtillgångar, miljön och klimatet.

Om sökanden är en sammanslutning av lantbruksföretagare, en dikningssammanslutning eller en annan sammanslutning av fastighetsägare eller av innehavare av arrenderätt ska bedömningen av de grunder som avses i 2 mom. 1 punkten utsträckas till medlemmarnas eller delägarnas företagsverksamhet.

Om ansökan gäller startstöd till en ung jordbrukare ska man när man väljer vilka åtgärder som stöds beakta

- 1) de ekonomiska förutsättningarna för företagsverksamheten,
- 2) gårdens produktionsförutsättningar,
- 3) gårdens uppgivna utvecklingsinsatser och verksamhetens hållbarhet.

Genom förordning av statsrådet föreskrivs närmare om grunderna för valet av åtgärder som stöds.

16 §

Kreditgivare

Stöd i anslutning till lån kan beviljas för lån av en kreditgivare som Livsmedelsverket godkänt i enlighet med 52 §.

18 §

Förutsättningar för beviljande av statsborgen

Statsborgen kan beviljas inom ramen för det maximala lånekapital som årligen fastställs i dispositionsplanen för gårdsbrukets utvecklingsfond. Det utestående lånekapital för vilket statsborgen beviljats får samtidigt uppgå till högst 240 miljoner euro. Vid beräkningen av det ovan nämnda beloppet beaktas också kapitalet för sådana lån som med stöd av bestämmelser som gällt före ikraftträdandet av denna lag har beviljats för förbättring av jordbrukets struktur och där utgifterna för realisering av borgensansvaret betalas med medel från gårdsbrukets utvecklingsfond.

19 §

Tiden för genomförande av åtgärder

En åtgärd som stöds ska i sin helhet genomföras inom två år efter att stödet beviljats. En kortare frist kan dock sättas ut för genomförandet av åtgärden, om detta är motiverat med hänsyn

till det sätt på vilket åtgärden genomförs eller verksamhetens art. Om stöd för en bygginvestering har beviljats på basis av ett sådant tillstånd enligt markanvändnings- och bygglagen (132/1999) eller enligt vattenlagen som inte har vunnit laga kraft, ska fristen räknas från den tidpunkt då tillståndsbeslutet har vunnit laga kraft. Om stöd för anskaffning av lösöre har beviljats i samband med en bygginvestering och anskaffningen inte kan göras innan bygginvesteringen slutförts, ska fristen räknas från det att bygginvesteringen är slutförd.

Närings-, trafik- och miljöcentralen kan på ansökan som har gjorts innan fristen gått ut förlänga den frist som avses i 1 mom. En förutsättning är att genomförandet av den åtgärd som stöds har inletts inom den frist som nämns i 1 mom. och att det finns något godtagbart skäl att förlänga fristen. Fristen kan förlängas två gånger för högst ett år i sänder. Om en ansökan om förlängning av en åtgärd lämnas in inom rimlig tid efter utgången av den frist som avses i 1 mom., får närings-, trafik- och miljöcentralen behandla den, om orsaken till att fristen inte iakttagits är en allvarlig förändring i sökandens hälsotillstånd, någon annan av sökanden oberoende, oväntad, och oförutsedd händelse eller något annat oöverstigligt hinder.

När investeringsstöd eller startstöd beviljas med medel som delvis finansieras av Europeiska unionen kan tiden för genomförandet av investeringen eller tiden för utbetalning av startstödet eller en annan frist som avses i 1 mom. fortsätta eller, under de förutsättningar som föreskrivs i 2 mom., förlängas utöver den tid inom vilken medlen i den plan eller i det program från vilket stödet beviljats ska användas. En förutsättning för detta är att resten av stödet kan betalas ur gårdsbrukets utvecklingsfond eller helt och hållet med nationella medel som anvisats ur ett anslag i statsbudgeten.

Närmare bestämmelser om den frist som bestäms för genomförande av åtgärder som stöds och om förlängning av fristen får utfärdas genom förordning av statsrådet.

20 §

Villkor för användning av stöd

Objektet för en investering som stöds får inte varaktigt eller i betydande grad användas för andra ändamål än den företagsverksamhet som stödet avser innan fem år har förflutit från betalningen av den sista stödposten och, om stödet ansluter sig till ett lån, från det att lånet eller den sista låneposten har lyfts. Ägande- eller besittningsrätten till objektet för den investering som stöds får dock överlätas på någon annan före utgången av den ovannämnda fristen, förutsatt att stödtagaren i stället skaffar sådan motsvarande egendom eller genomför ett sådant företagsarrangemang genom vilket karaktären av den verksamhet som stöds inte förändras väsentligt och mottagaren uppfyller villkoren för beviljande av stöd.

Den företagsverksamhet som stöds får inte läggas ned eller inskränkas väsentligt innan fem år har förflutit från betalningen av den sista posten av ett stöd i form av understöd och, om stödet ansluter sig till ett lån, från det att lånet eller den sista låneposten har lyfts. Ägande- eller besittningsrätten till den företagsverksamhet som stöds får dock överlätas på någon annan före utgången av den ovannämnda fristen, förutsatt att stödtagaren i stället skaffar sådan motsvarande egendom eller genomför ett sådant företagsarrangemang genom vilket karaktären av den verksamhet som stöds inte förändras väsentligt och mottagaren uppfyller villkoren för beviljande av stöd.

Som en överlåtelse enligt 2 och 3 mom. betraktas inte att objektet för den investering eller företagsverksamhet som stöds övergår genom arvsrättsligt förvärv eller generationsväxling i samband med att stöd betalats för upphörande med att bedriva jordbruk eller stöd beviljats för etablering av jordbruk.

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om hur upphandlingen ska genomföras när de EU-tröskelvärden som avses i 1 mom. inte överskrids samt om upphandlingar över 30 000 euro som inte behöver annonseras. Närmare bestämmelser om annonserings-

och upphandlingsförfarandet samt upphandlingsdokument som ska förvaras utfärdas genom förordning av statsrådet.

Livsmedelsverket får meddela närmare föreskrifter om innehållet i anbudsförfrågan och offentlighöret av den, handläggningen av anbud och avtalsätten.

21 §

Bokföringsskyldighet

Stödtagaren ska förvara bokföringsmaterialet i fråga om den åtgärd som stöds så som föreskrivs i 2 kap. 9 och 10 § i bokföringslagen. Om det är fråga om stöd som ingår i en plan som delfinansieras av Europeiska unionen, ska det material som an knyter till bokföringen förvaras minst tre år efter det att Europeiska kommissionen planenligt betalar unionens sista finansieringsandel.

27 §

Överföring av lån och ändring av lånevillkor

Genom förordning av statsrådet föreskrivs närmare om situationer där det förutsätts tillstånd för ändring av lånevillkor samt om den tid inom vilken tillstånd ska utverkas. Livsmedelsverket får meddela närmare föreskrifter om de blanketter som ska användas för tillståndsförfarandet

28 §

Information om möjligheten att ansöka om stöd

Livsmedelsverket ska i lämplig omfattning informera om möjligheten att ansöka om stöd, om fristen för ansökan om stöd, om ansökningsförfarandet samt om de viktigaste förutsättningarna och villkoren för beviljande av stöd.

29 §

Ansökan om stöd

Stöd ska sökas elektroniskt via en nättjänst som utgör en del av den informationsresurs för livsmedelsförvaltningen som avses i lagen om livsmedelsförvaltningens informationsresurs (560/2021). Sökanden identifieras genom stark autentisering på det sätt som föreskrivs i lagen om stark autentisering och betrodda elektroniska tjänster (617/2009).

Livsmedelsverket får med avvikelse från 1 mom. meddela närmare föreskrifter om att ett visst stöd eller vissa stöd söks på annat sätt än i det elektroniska systemet, om detta förutsätts på grund av brådska vid verkställandet av stödsystemet, av att antalet ansökningar är få eller av någon annan därmed jämförbar särskild orsak.

Livsmedelsverket får meddela närmare föreskrifter om de handlingar som ska fogas till ansökan, om förfarandet vid ansökan samt om det sätt på vilket planerna och utredningarna ska presenteras.

30 §

Frist för ansökan om stöd

Närmare bestämmelser om fristen för ansökan om stöd får utfärdas genom förordning av statsrådet. Livsmedelsverket får meddela närmare föreskrifter om hur mottagandet och behandlingen av stödansökan ska ordnas tekniskt, om de anteckningar som ska göras i ansökningshandlingarna samt om överföringen till informationssystemet av stödansökningar som gjorts på en blankett.

35 §

Utbetalning av startstöd i form av understöd

Ansökan om utbetalning av startstöd i form av understöd till unga jordbrukare ska göras via en i 29 § 1 mom. avsedd nättjänst. Stödet betalas ut i två poster.

En förutsättning för betalning av den första posten är att stödtagaren uppvisar en utredning om etablering i samband med utbetalningsansökan, om startstödet har beviljats före etableringen av jordbruket.

Närmare bestämmelser om utbetalning av startstöd i form av understöd utfärdas genom förordning av statsrådet. Livsmedelsverket får meddela närmare föreskrifter om den utredning som avses ovan.

36 §

Utbetalning av investeringsstöd i form av understöd

Ansökan om utbetalning av investeringsstöd i form av understöd görs via den nättjänst som avses i 29 § 1 mom. På behandlingen av ansökan om utbetalning av stöd tillämpas bestämmelserna i 29 § om behandling av stödansökan.

Livsmedelsverket får med avvikelse från 1 mom. meddela närmare föreskrifter om att utbetalningen av stödet söks på annat sätt än i det elektroniska systemet, om detta förutsätts på grund av brådska vid verkställandet av stödsystemet, av att antalet ansökningar är få eller av någon annan därmed jämförbar särskild orsak.

Till utbetalningsansökan ska fogas de utredningar och bokföringshandlingar som är nödvändiga med tanke på förutsättningarna för utbetalning av stödet.

Understödet kan betalas ut i högst fem poster. Som understöd betalas högst en sådan andel av de godtagbara kostnaderna enligt utbetalningsansökan som motsvarar stödnivån och det beviljade stödets belopp.

En förutsättning för utbetalning av understödet är att stödtagaren har iakttagit stöd villkoren. En ytterligare förutsättning är att stödtagaren har haft faktiska, slutliga och verifierbara utgifter som hänför sig till den åtgärd som stöds. Om understöd har beviljats för en bygginvestering är en förutsättning för utbetalning av den sista posten att investeringen i sin helhet har genomförts i enlighet med stödbeslutet.

Närmare bestämmelser om grunderna för bedömning av om utgifter är faktiska, slutliga och verifierbara utfärdas genom förordning av statsrådet. Närmare bestämmelser om betalningsposterna för investeringsstöd i form av understöd och om fristen för inlämnande av utbetalningsansökan får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Livsmedelsverket meddelar närmare föreskrifter om blanketterna för ansökan om utbetalning, om de handlingar som ska fogas till utbetalningsansökan samt om hur planerna och utredning-

arna ska presenteras, om förfarandet vid elektronisk ansökan, om hur mottagandet och behandlingen av utbetalningsansökan ska ordnas tekniskt, om de anteckningar som ska göras i ansökningshandlingarna samt om överföring till informationssystemet av utbetalningsansökningar som gjorts på en blankett.

37 §

Utbetalning av stöd i form av understöd

Närings-, trafik- och miljöcentralen beslutar om utbetalningen av understöd. Centralen sammanställer utbetalningsuppgifterna om stöd som den beslutat bevilja och sänder uppgifterna till Livsmedelsverket. Livsmedelsverket svarar för kontrollen och godkännandet av utgifterna samt för den tekniska utbetalningen av stöden.

38 §

Tillstånd att lyfta lån

Av ett lån som stöds kan på en gång lyftas högst en andel som motsvarar räntestödslånets belopp av de godtagbara kostnader som ingår i ansökan om tillstånd att lyfta lån. En förutsättning för beviljande av tillstånd att lyfta lånet är att stöd villkoren har iakttagits. En ytterligare förutsättning är att stödtagarens utgifter är slutliga och verifierbara samt hänför sig till den åtgärd som stöds.

Närmare bestämmelser om grunderna för bedömning av om utgifter är faktiska, slutliga och verifierbara samt om fristen för att utverka tillstånd att lyfta lån utfärdas genom förordning av statsrådet. Livsmedelsverket meddelar närmare föreskrifter om blanketter för ansökan om tillstånd samt om de handlingar och utredningar som ska fogas till ansökan.

39 §

Betalning av räntestöd

Kreditgivaren ska separat ansöka om betalning av räntestöd för varje ränteperiod, likväl högst en gång i månaden. Ett centralt finansiellt institut som Livsmedelsverket godkänt vidarebefordrar ansökan till Livsmedelsverket, som sköter betalningen till institutet. Det centrala finansiella institutet förmedlar räntestödet till kreditgivaren.

Livsmedelsverket meddelar närmare föreskrifter om förfarandet vid ansökan om och förmedling av räntestöd.

40 §

Lämnande av uppgifter för uppföljning

Jord- och skogsbruksministeriet, Livsmedelsverket och närings-, trafik- och miljöcentralen har rätt att av mottagare av stöd få sådana utredningar och uppföljningsuppgifter som avses i artikel 7 i och bilaga I till förordningen om strategiska planer och som behövs för uppföljning av stöden och bedömning av deras effektivitet.

Stödtagaren ska på begäran för närings-, trafik- och miljöcentralen lägga fram utredningar om genomförandet av affärsplanen.

Närmare bestämmelser om utredningarnas och uppföljningsuppgifternas innehåll får utfärdas genom förordning av statsrådet. Livsmedelsverket meddelar närmare föreskrifter om hur affärsplanen ska lämnas till närings-, trafik- och miljöcentralen.

41 §

Uppföljning av lån som stöds

Kreditgivaren ska ordna med uppföljning av lån som stöds och användning av räntestöd. Kreditgivaren ska regelbundet sända Livsmedelsverket uppgifter om beviljande, lyftande och amortering av lån samt om räntebetalning. Kreditgivaren ska utan dröjsmål i sina datasystem föra in ändringar som gäller lån som stöds.

Genom förordning av statsrådet föreskrivs närmare om de uppgifter som kreditgivaren ska sända till Livsmedelsverket. Livsmedelsverket meddelar närmare föreskrifter om hur uppgifterna ska presenteras och sändas.

42 §

Informationssystem för övervakning

På det informationssystem som används för övervakning av uppgifter enligt denna lag tillämpas 45 § 1 och 3 mom. i lagen om utvecklingsstöd.

43 §

Förvaring av uppgifter

Uppgifterna i informationssystemet förvaras tio år från beslutet om beviljande av stöd. Om stöd har beviljats ska uppgifterna förvaras tio år från utbetalningen av den sista posten eller från det att den sista posten av lån som är föremål för räntestöd lyfts, dock så länge som räntestöd betalas. Uppgifter om statsborgen ska förvaras så länge som borgen är i kraft eller, om statens borgensansvar har förverkligats, så länge regressfordran kan drivas in. När det är fråga om stöd som ingår i en plan eller ett program som delfinansieras av Europeiska unionen ska uppgifterna förvaras fem år från det att Europeiska kommissionen betalar unionens sista finansieringsandel enligt planen eller programmet.

44 §

Inspektionsrätt

Jord- och skogsbruksministeriet och Livsmedelsverket kan förrätta inspektioner som gäller beviljare och förmedlare av stöd samt stödtagare, i syfte att utöva tillsyn över att förutsättningarna och villkoren för beviljande, betalning och användning av stöd iakttas. Närings-, trafik- och miljöcentralerna har motsvarande rätt i fråga om förmedlare av stöd och stödtagare.

Livsmedelsverket beslutar om antalet inspektioner och väljer inspektionsobjekten utifrån risikanalys eller slumpmässigt urval, om inte något annat föreskrivs i Europeiska unionens lagstiftning. Livsmedelsverket gör upp en inspektionsstrategi och en inspektionsplan.

Också Europeiska unionens organ har inspektionsrätt enligt vad som bestäms i Europeiska unionens lagstiftning, i fråga om stöd som helt eller delvis har beviljats av Europeiska unionens medel eller som har beviljats som statligt stöd.

Närmare bestämmelser om sättet att förrätta de inspektioner som avses i 2 mom. får utfärdas genom förordning av statsrådet.

45 §

Inspektion

Inspektion får i den omfattning som tillsynsuppdraget kräver utsträckas till byggnader, konstruktioner, lokaler, omständigheter, informationssystem och handlingar som är relevanta för en åtgärd som stöds och användningen av stöd. Inspektion får dock inte utföras i lokaler som omfattas av hemfriden.

Bestämmelser om det förfarande som ska iakttas vid inspektion finns i 39 § i förvaltningslagen. Inspektionsberättelsen ska utan dröjsmål ges in till den behöriga närings-, trafik- och miljöcentralen samt till Livsmedelsverket.

11 kap.

Återbetalning av stöd, upphörande av utbetalning av stöd, återkrav samt minskat stöd och påföljder

45 a §

Återbetalning av stöd

Stödtagaren ska utan dröjsmål betala tillbaka ett stöd eller en del av det som denne fått felaktigt, till för stort belopp eller uppenbart utan grund. Stödtagaren ska betala tillbaka stödet eller en del av det också när det inte kan användas på det sätt som krävs enligt stödbeslutet. Om det belopp som ska betalas tillbaka är högst 100 euro, behöver det inte betalas tillbaka.

Vad som föreskrivs i 1 mom. gäller inte skillnaden mellan stöd som beviljats enligt kalkylerade grunder och de faktiska kostnaderna.

46 §

Upphörande av utbetalning av stöd samt återkrav

Närings-, trafik- och miljöcentralen är skyldig att upphöra med utbetalningen av stöd och att återkräva stödet, om

- 1) villkoren för beviljande eller utbetalning av stödet inte har uppfyllts,
- 2) stödtagaren har gett sådana felaktiga eller bristfälliga uppgifter som väsentligt har inverkat på beviljandet eller utbetalningen av stödet,
- 3) stöd villkoren inte har iakttagits,
- 4) stödtagaren inte har iakttagit ett åtagande som avses i 8 § 3 mom.,
- 5) stödtagaren har överlåtit eller lagt ned eller väsentligt begränsat den företagsverksamhet som stöds eller överlåtit det investeringsobjekt som stöds före utgången av den frist som anges i 20 § och ny motsvarande egendom inte har skaffats i stället för den överlåtna eller företagsarrangemang inte har genomförts i enlighet med den paragrafen,
- 6) stödtagaren har försatts i konkurs före utgången av den frist som anges i 20 § och det i stödtagarens verksamhet har begåtts ett sådant gäldenärsbrott som avses i 39 kap. i strafflagen (39/1889),
- 7) stödtagaren har vägrat att bistå vid inspektion, eller
- 8) detta krävs i Europeiska unionens lagstiftning om sådana strukturstöd till jordbruket som delfinansieras av Europeiska unionen eller helt finansieras med nationella medel.

Återkravet ska enligt 1 mom. 5 punkten gälla den andel av beloppet av det utbetalda stödet som fås genom att den andel som motsvarar egendomens användningstid eller den tid under vilken företagsverksamhet bedrivits dras av från fristen enligt 20 §.

Om stödtagaren inte följt lagstiftningen om offentlig upphandling, utbetalas inte stödet eller upphör utbetalningen av stödet och det stöd som redan betalats ut återkrävs för den upphandling som strider mot författningarna i enlighet med vad som föreskrivs i artikel 61 i den horisontella förordningen.

Belopp på högst 100 euro exklusive ränta behöver dock inte debiteras.

Om stöd har beviljats flera stödtagare gemensamt, svarar alla mottagare solidariskt för återbetalning av stödet. Mellan stödtagarna fördelas ansvaret i det förhållande i vilket stödtagaren har deltagit i den verksamhet som utgör grund för skyldigheten att betala tillbaka stödet.

47 §

Dröjsmålsränta på belopp som återkrävs

Om det belopp som återkrävs inte betalas senast på den förfallodag som avses i 50 § 1 mom. ska en årlig dröjsmålsränta enligt 4 § 1 mom. i räntelagen (633/1982) betalas på beloppet. Räntan beräknas enligt den tid som börjar 60 dagar efter beslutet om återkrav och slutar när fordran betalas eller, om fordran dras av från en post som ska betalas ut senare, när avdraget görs.

50 §

Beslut om återkrav och om upphörande med utbetalning

Närings-, trafik- och miljöcentralen ska fatta beslut om återkrav och om upphörande med utbetalningen av stöd. I beslutet anges det belopp som återkrävs samt förfallodagen för betalningen av det, som är 60 dagar efter dagen för återkravsbeslutet.

Ett beslut om återkrav ska fattas utan orgrundat dröjsmål efter det att närings-, trafik- och miljöcentralen fått del av den grund som anges i 46 § och senast inom tio år från det att den sista stödposten har betalats.

51 §

Verkställighet av återkravsbeslut

Livsmedelsverket svarar för verkställandet av återkravsbeslut. Återkrav kan genomföras så att det belopp som återkrävs inklusive ränta dras av från övriga stöd som betalas till stödtagaren.

Beslut om återkrav kan verkställas genom utsökning efter det att beslutet har vunnit laga kraft. En återkravsfordran preskriberas när fem år förflutit från ingången av det år som följer på det år då återkravsbeslutet vunnit laga kraft. På verkställande av beslutet tillämpas i övrigt lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).

51 a §

Minskat stöd och påföljder

Om det vid en administrativ kontroll som gäller utbetalning eller vid någon annan kontroll upptäcks att en åtgärd som är föremål för stöd inte har genomförts i enlighet med en godkänd plan eller om den som ansöker om stöd i sin ansökan om utbetalning har uppgett kostnader som inte berättigar till stöd, betalas inget stöd ut eller minskas det stöd som betalas ut. Beslut om

administrativa påföljder i anslutning till det stöd som betalas ut fattas av den myndighet som beslutar om utbetalning av stödet.

I fråga om påföljderna ska det beaktas vad som föreskrivs i artikel 59 i den horisontella förordningen. Inga påföljder bestäms i de situationer som avses i artikel 59.5 andra stycket a, b och c i den horisontella förordningen eller i andra jämförbara situationer.

Närmare bestämmelser om grunderna för minskning av stöd och om beräkning av minskningar och påföljder utfärdas genom förordning av statsrådet.

52 §

Godkännande av kreditinstitut

Livsmedelsverket beslutar om ett kreditinstitut eller en sammanslutning ska godkännas som kreditgivare eller som centralt finansiellt institut. Beslutet fattas på ansökan varav ska framgå de uppgifter som krävs för bedömning av förutsättningarna för godkännandet. Godkännandet kan återtas om förutsättningarna inte längre är uppfyllda.

Genom förordning av statsrådet föreskrivs närmare om förutsättningarna för godkännande av kreditgivare och centralt finansiellt institut samt om förfarandet för ansökan om godkännande. Livsmedelsverket meddelar närmare föreskrifter om de blanketter som ska användas för ansökan om godkännande samt om de tekniska detaljerna när det gäller förutsättningarna för godkännande.

54 §

Kreditgivarens upplysnings- och biståndsskyldighet

När kreditgivaren sköter lån med borgen ska den beakta statens fördel som borgensman. Kreditgivaren ska utan dröjsmål underrätta Livsmedelsverket om sådana förändringar när det gäller stödtagarens ekonomiska ställning, lån som stöds eller värdet på egendom som utgör säkerhet för lån, som kan ha betydelse för statens ställning som borgensman.

Kreditgivaren och det centrala finansiella institutet ska på en specificerad begäran till jord- och skogsbruksministeriet, Livsmedelsverket samt närings-, trafik- och miljöcentralen lämna ut sådana uppgifter om stödtagare som är nödvändiga för övervakning av att förutsättningarna och villkoren för beviljande av stöd iakttas.

55 §

Avgifter för statsborgen

Kreditgivaren ska förmedla de avgifter som avses i 1 mom. till staten. För skötseln av denna uppgift betalar Livsmedelsverket ersättning till kreditgivaren. Ersättningen betalas av gårdsbrukets utvecklingsfonds medel.

Genom förordning av statsrådet föreskrivs närmare om borgensavgifter samt om ersättningar till kreditgivare. Livsmedelsverket får meddela närmare föreskrifter om förfarandet vid förmedlingen av avgifter.

56 §

Förverkligande av statens borgensansvar

Livsmedelsverket svarar för intressebevakningen i samband med statens borgensansvar och regressrätt.

Livsmedelsverket kan besluta att en regressfordran ska lämnas oindriven om stödtagaren inte skäligen kan anses klara av att betala den på grund av varaktig arbetsförmåga, långvarig arbetslöshet, försörjningsplikt eller någon annan jämförbar orsak.

61 §

Rätt att få upplysningar och utlämnande av information

I fråga om jord- och skogsbruksministeriets, Livsmedelsverkets samt närings-, trafik- och miljöcentralens rätt att få och lämna ut uppgifter om stöd som beviljats enligt denna lag tillämpas 57 § i lagen om utvecklingsstöd.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2023.

På de ansökningar som är anhängiga och på de stöd som beviljats innan lagen träder i kraft tillämpas de bestämmelser och föreskrifter som gällde vid ikraftträdandet.

Stöd kan inte beviljas för sådana planeringskostnader som avses i 13 §, om kostnaderna har uppkommit före den 1 januari 2023.

Genom denna lag upphävs lagen om finansiering av landsbygdsnärings (329/1999). På ärenden som är anhängiga vid ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser i lagen om finansiering av landsbygdsnärings som gällde vid ikraftträdandet. Även i fråga om uppskov, överföring, indragning, uppsägning och återkrav av stöd och statliga lån som baserar sig på lagen om finansiering av landsbygdsnärings iaktas de bestämmelser i den lagen som gällde vid ikraftträdandet av denna lag.

Genom denna lag upphävs lagen om stödjande av grundtorrläggning (947/1997). På de ansökningar som är anhängiga och på de stöd som beviljats innan lagen träder i kraft tillämpas de bestämmelser i lagen om stödjande av grundtorrläggning som gällde vid ikraftträdandet.

Helsingfors den 29 december 2022

Republikens President

Sauli Niinistö

Jord- och skogsbruksminister Antti Kurvinen

